

Схема оцінювання тесту Республіканської олімпіади з української мови та літератури – 2018

10 клас

№	Завдання	Варіант відповіді	Оцінювання
1.	Доберіть самостійно і запишіть заголовок до прочитаного тексту.	«Гомін волі» чи : «Вірю в силу Духа», чи «Шлях до волі» «Тих невільників підняв» , «Тема народу (волі) у поемі І. Франка «Мойсей» тощо.	Усього 2 б. – за умови правильної відповіді.
2.	Випишіть із прочитаного тексту 4 словосполучення, в яких закладено головну ідею поеми.	Вивести народ з рабства, новий світ, революційний рух, національна самосвідомість (скарби духу, надихав на боротьбу).	Усього 4 б. – по 1б. за кожен правильну відповідь.
3.	Запишіть подані сполучення слів, замінивши виділені слова синонімами з тексту.	Франко розуміє – Франко усвідомлює; Гучно прозвучала – могутньо прозвучала; Одна з наріжних тем – одна з провідних тем; Для здійснення задуму – для втілення задуму; Бездіяльність народу – пасивність народу;	Усього 5 б. – по 1 б. за кожен правильну відповідь.
4.	Поясніть значення метафоричних висловів, використаних у тексті.	Здобувати новий світ – здобувати світле майбутнє для народу. Народ, трупом вкритий – народ, який не розуміє свого рабського (пригнобленого) становища. Скарби духу – найкращі національні якості. Вивести в обітовану землю – вивести в землю, на якій пануватиме щастя й воля.	Усього 4 б. – по 1 б. за кожен правильну відповідь.
5.	До виділених слів доберіть антоніми.	Навчав здобувати – втрачати. Світле майбутнє – темне минуле. Над всі їх полюбить – розлюбить, зненавидить.	Усього 4 б. – по 1 б. за кожен правильну відповідь.
6.	Випишіть по два приклади трьох різних видів тропів (художніх засобів), використаних у поданому тексті. Поясніть одним реченням роль будь-якого з них.	<i>Епітети:</i> бездуховне життя, новий світ (пустиня дика, земля обітована, народ замучений, розбитий; вид огнистий, вільне коло, хазяїн домовитий та ін.). <i>Метафори:</i> скарби духу, тих невільників підняв; здобуде скарби землі; (водив блудом сорок літ; скарби духу загубить; ти (народ) огнистим видом засяєш у народі вільним колі; ти (народ) труснеш Кавказ; впережешся Бескидом; покотиш Чорним морем гомін волі та ін.). <i>Порівняння:</i> народ, мов паралітик, народ, ніби «трупом	Усього 8 б. – по 1 б. за кожний правильно дібраний художній засіб (1 x 6 + 6) + 2 б. правильне тлумачення художнього засобу.

		<p>вкритий, як хазяїн домовитий.</p> <p><i>Уособлення:</i> доля перегукується, тема прозвучала, сила спиняє.</p> <p>У філософській поемі «Мойсей» Іван Франко за допомогою метафор «тих невільників підняв», «водив блудом сорок літ», «ти огнистим видом засяєш у народі вольнім колі» в алегоричній формі зобразив важкий шлях українського народу до щасливого майбутнього.</p>	
7.	Поясніть значення фразеологізмів.	<p>Товкти воду в ступі – марно гаяти час.</p> <p>Водити за носа – обманювати, обдурювати (дурити).</p> <p>Набити руку – бути обізнаним у будь-якій справі (набути умінь і вправності у чомусь; вправно (кваліфіковано) виконувати якусь роботу).</p> <p>Біла ворона – той, хто відрізняється від інших (зовсім не схожий на інших).</p> <p>Відкрита душа – відверта людина (чутлива, сприйнятлива до чогось людина).</p>	Усього 5 б. – по 1 б. за кожну правильну відповідь.
8.	Запишіть слова, знявши риску.	Екс-президент, макроклімат, народнопоетичний, матч-турнір, Мінюст, хіміко-технологічний, східноукраїнський, суспільно шкідливий, вищезазначений, попереду.	Усього 10 б. – по 1 б. за кожне правильно написане слово.
9.	Вставте, де потрібно, розділові знаки.	<p>Нема, певне, тієї ділянки літературної, до якої не доклав Франко рук своїх, якої б не збагатив своєю працею. І скрізь він визначався з гурту своїм яскравим талантом та кипучим темпераментом; скрізь ставив рідний народ підставою своєї діяльності, добро народне – метою, розум, науку – шляхом до мети».</p> <p style="text-align: right;">(С. Єфремов)</p>	Усього 10 б. – по 1 б. за кожний правильно вставлений розділовий знак.
10.	Відредагуйте речення.	<p>Мій товариш охоче виконує різні громадські доручення.</p> <p>Дівчина була у поганому стані і не могла йти далі.</p> <p>Я не місцевий, тому запитав у кондуктора, як доїхати до залізничного вокзалу.</p>	Усього 6 б. – по 1 б. за кожну правильну відповідь.
11.	Установіть відповідність між цитатою і назвою твору.	<p>А. «Вічний революціонер – дух, що тіло рве до бою...» (3)</p> <p>Б. «Із заходу темная хмара летить – «Гримить!» (1)</p> <p>В. «Лиш боротись – значить жить...» (7)</p> <p>Г. «Я бачив дивний сон. Немов передо мною...» (2)</p> <p>Д. «Чом твої устонька – тиха молитва» (5)</p>	Усього 5 б. – по 1 б. за кожну правильну відповідь.
12.	Чи актуальна поема «Мойсей» сьогодні? Чому? Дайте розгорнуту відповідь	Ми можемо з упевненістю сказати, що поема І. Франка «Мойсей» актуальна і сьогодні. Поет охопив коло тем та проблем, якими можемо скористатися ми, його нащадки. Він закликав до	Усього 10 б. – 7 б. за правильно побудовану розгорнуту відповідь + 3 б. – за грамотність:

	на запитання (6–8 речень).	гуманістичного, цивілізованого руху людства до кращого життя; пропагував загальнолюдські цінності. Розглянув ідею державності, яка є необхідною для розвитку нації. Звернув увагу на відповідальність перед народом лідерів нації, їх місію в історії. Підніс національну мету, породжену національною свідомістю народу, на небувалу висоту. Я усвідомлюю, що історія не стоїть на місці, тому народ не може бути спокійним і бездіяльним споглядачем. Усі ці проблеми, як і віра Івана Франка в історичну перспективу українського народу, в його світле майбутнє, не загубили своєї гостроти і в XXI столітті.	3 б. – 0 помилок, 2 б. – 1–2 помилки, 1 б. – 3–4 помилки, 0 б. – 5 помилок і більше.
13.	Напишіть твір-роздум за темою: «Що для мене є головним у житті?» На користь ваших міркувань наведіть 3 аргументи (10–12 речень).		Усього 15 б.: 1) 3 б. – за правильність побудови тексту-роздуму, 2 б. – за незначні порушення, 1 б. – значні порушення, 0 б. – невідповідність типу тексту + 2) 3 б. – відповідність темі тексту, 2 б. – незначні порушення у розкритті теми, 1 б. – значні порушення у розкритті теми, 0 б. – невідповідність темі + 3) 3 б. – за наявності 3-х аргументів + 4) 1 б. – за відповідність обсягу тексту + 5) 5 б. – за грамотність: 5 б. – жодної помилки, 4 б. – 1 помилка, 3 б. – 2–3 помилки, 2 б. – 4–5 помилок, 1 б. – 6–7 помилок, 0 б. – 8 і більше помилок.
14.	Назвіть 5 елементів жіночого (чоловічого) національного костюма українців (одяг, взуття та ін.). Розкажіть про один з елементів детальніше.	Національне вбрання українців формувалося впродовж багатьох століть. Народний український одяг надзвичайно красивий і різноманітний. Попри регіональні особливості його об'єднують спільні для всіх регіонів елементи. У жіночому одязі це – сорочка-вишиванка, плахта, запаска, спідниця, очіпок, черевики, чоботи. Незаміжні дівчата прикрашали голови віночками, які мали свої особливості для кожного віку. У віночок вплітали цілющі трави-	Усього 7 б.: 5 б. – по 1 б. за кожний названий елемент (1 x 5 = 5) + 2 б. – за детальну розповідь про один з елементів.

		обереги і прикрашали його різнобарвними стрічками, кожен колір якої мав символічне значення.	
15.	Розкажіть про 3 відомих вам свята весняного календарного циклу українського народу (5 речень).	Весняний цикл календарних свят українського народу багатий на обряди та ритуали. Більшість із них поєднує в собі елементи язичництва та християнства. До найбільш шанованих в народі свят відносяться: Великдень, або Паска, за тиждень до якого святкуємо Вербну (Шуткову) неділю. 6 травня українці відзначають Юрійів день, або Георгія. Окрім цього, чимало обрядів і звичаїв пов'язано зі святом «Сорок святих», до якого випікають ритуальне печиво у вигляді птахів, щоб зустріти прихід весни.	Усього 5 б.: по 1 б. за кожну правильну відповідь (1 x 5 + 5).
			Усього – 100 б.

* За кожну помилку, допущену в тесті, знімається 0, 25 б.